

Fra læreplan til praksis Utfordringer i lys av kunnskapsløftet Vurdering og vurderingskriterier

**Kompetansenettverket
Anders Isnes
Naturfagsenteret**

Sentrale begreper i vurderingsarbeidet

Kompetansemål

- Mål som beskriver hva eleven skal mestre etter avsluttet opplæring på ulike trinn

Underveisvurdering

- Har til hensikt å fremme læring og bidra til at eleven utvikler sin kompetanse

Sluttvurdering

- Har til hensikt å gi informasjon om nivået til eleven ved avslutningen av opplæringen i grunnskolen og ved avslutningen av faget i videregående opplæring

Vurderingskriterier

- Kjennetegn på grad av måloppnåelse

Grunnlag for rangering og vurdering

- Målrelatert vurdering: Kunnskapsløftet
- Grupperelatert vurdering (stikkord: Gaussfordeling)
- Individrelatert vurdering: (Kroppsøving)

Problemstillinger

- Kompetansemål og konsekvenser for vurdering
- Underveisvurdering og sluttvurdering - hva skiller dem?
- Vurdering for læring – eller vurdering av læring?
- Hvilken rolle spiller grunnleggende ferdigheter i elevvurdering
- Utvikling av vurderingskriterier – et lokalt ansvar?
- Hvordan utvikle tolkningsfellesskap i forhold til kompetansemål og vurdering?

Prosess.....

- Fra kompetansemål (sentralt)
- Via læringsmål/delmål: lokalt læreplanarbeid
- Til vurderingskriterier (lokalt og/eller sentralt)

Kompetansemål og vurderingskriterier

- Kompetansemålene i LK06 forutsetter at lærestedene i det daglige arbeidet med vurdering må *utvikle kriterier* som *beskriver kjennetegn* på elevenes og lærlingenes kompetanse på ulike nivåer. Vurderingskriteriene skal være til hjelp for å identifisere og forstå hva som for eksempel er henholdsvis høy og lavere måloppnåelse i faget.

Evalueringen av L-97 viser

- Lærere nøler med å stille eksplisitte faglige krav
- Aktiviteter blir mål i seg selv, er tilfeldige
- Oppsummeringer mangler
- Korrigerende tilbakemeldinger er sjeldne

Gevinst

Ved å synliggjøre hvilke faglige forventninger som stilles til elevene, og tydelig vise hva prestasjonene måles opp mot, vil elevene ha større mulighet for å:

- forstå hva de skal lære, og hva som er forventet av dem
- få tydelige tilbakemeldinger på arbeidet de gjør, og hva de kan gjøre for å forbedre det
- bli involvert i å bestemme hva som trengs for å få kompetanse på et høyere nivå

De viktigste argumentene for nasjonale vurderingskriterier er at de kan

- bidra til å forankre et nasjonalt faglig ambisjonsnivå
- bidra til likeverdig og rettferdig vurdering av elevene
- styrke elevenes rettssikkerhet
- styrke vurdering av den enkelte elev underveis gjennom presise faglige tilbakemeldinger
- sikre sammenheng mellom underveisvurdering og sluttvurdering
- fremme forståelighet, forutsigbarhet og åpenhet i vurdering for elever, lærere og foresatte
- støtte arbeid med lokale læreplaner og lokale kriterier for vurdering

Motargumenter og dilemmaer

Nasjonale vurderingskriterier kan oppfattes som

- en læreplan i læreplanen dersom ikke forskjellen på og forholdet mellom kompetansemål og vurderingskriterier blir grundig redegjort for
- En konkurrerende læreplan dersom kriteriene bare vektlegger noen av kompetansemålene
- en skjult innføring av karakterer på barnetrinnet
- en mistillitserklæring til lærerprofesjonaliteten
- tilstrekkelig i seg selv slik at det blir unødvendig å utarbeide vurderingskriterier på lokalt nivå

Vi kan også tenke annerledes:

- Finnes det noen generelle trekk ved et skolefaget som vi kan bruke som grunnlag for [vurdering](#)?

Områder for vurdering i naturfag

Er dette en mulig inndeling?

- **Teori, modeller og begreper**
- **Kommunikasjon**
- **Praktisk og eksperimentelt arbeid (Forskerspiren)**

Eksempel på mulige generelle kriterier Teori, modeller og begreper

Over middels

Viser solide fagkunnskaper med ubetydelige feil eller mangler.

Viser god evne til å oppfatte og bruke informasjon.

Har gode analytisk evner og viser gode evner til selvstendig, kreativ og kritisk tankemåte.

Middels

Viser gode fagkunnskaper, men kan vise noen feil og mangler.

Viser god evne til å oppfatte og bruke informasjon.

Kan i noen grad anvende kunnskapen selvstendig, og anvende den utover det rutinemessige.

Under middels

Viser fragmenter av fagkunnskap, men med vesentlige feil og mangler.

Viser en viss evne til oppfatte og bruke informasjon.

Har liten evne til selvstendig å anvende kunnskapen.

Områder for vurdering i matematikk

Er dette en mulig inndeling?

- Problemløsning
- Begreper og ferdigheter
- Kommunikasjon
- Hjelpemidler